

Sanayinin 500 devi cirolarını geçen yıl yüzde 16.4 arttırdı

SANAYİNİN CİROSU 1 TRİLYON TL'Yİ AŞTI

Türkiye'nin en büyük 500 sanayi kuruluşu, 2018'de 878 milyar lira olan cirosunu, geçen yıl yüzde 16.4 arttırarak 1 trilyon liranın üzerine çıkardı. **İstanbul Sanayi Odası (İSO) Başkanı Erdal Bahçivan**, geçen yıl yapılan 9.7 milyar liralık Ar-Ge harcamasında, bir önceki yıla göre yüzde 152'lik bir artış yaşandığını kaydetti.

EKONOMİ SERVİSİ

İSO tarafından 52 yıldır hazırlanan "500 Büyük Sanayi Kuruluşu" listesi açıklandı. 2019'un verilerine dayalı hazırlanan listenin ilk sırasında 87 milyar 949 milyon TL ile TÜPRAŞ yer aldı. TÜPRAŞ, Ford, Toyota, Oyak-Renault, Star Rafineri takip etti. Bir önceki yıl 878 milyar lira olan üretimden satışlar, geçen yıl yüzde 16.4 artarak 1 trilyon 21 milyar lira oldu.

SIRA DIŞI BİR YIL OLDU

Koronavirüs nedeniyle İSO 500 araştırması sonuçlarının açıklanmasında gecikme yaşandığını hatırlatan İSO Başkanı Erdal Bahçivan, küresel ekonomide geçen yıl sıra dışı gelişmelerin yaşandığını kaydetti. Bahçivan, "Ticarette korumacılık yıl genelinde artarken, bu anlamda ticari faaliyetler üzerinde en olumsuz etkisi ABD-Çin ticaret savaşları gösterildi" dedi. Avrupa ekonomisinin ise bütün yıl boyunca Brexit'in olumsuz etkisi altında kaldığına dikkat çeken Bahçivan, "Bu düşünüm yılın son ayında çözülmüş olsa da süreç, Euro Bölgesi ekonomik faaliyetlerine ağır bir damga vurdu" dedi. Siyasi alanda yaşanan olumsuz gelişmelerin, gelişmiş ülke ekonomilerinin de vurduğunu belirten Bahçivan, "2019'da gelişmiş ülkelerde büyümenin yüzde 1.7 ile son yılların en düşük seviyesine indiğini gördük. ABD yüzde 2.3, Euro Bölgesi ise yüzde 1.3 büyürken, dünya ekonomisindeki büyüme yüzde 2.9 seviyesinde gerçekleşti" dedi. Bahçivan, Türkiye ekonomisinin ise, dünyada izne kaybeden ekonomik aktivitenin etkisi ile geçen yıl yüzde 0.9 büyüme bildiğine dikkat çekti.

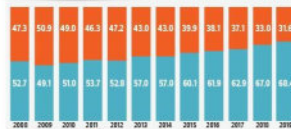

ABD-Çin ticaret savaşları gösterildi" dedi. Avrupa ekonomisinin ise bütün yıl boyunca Brexit'in olumsuz etkisi altında kaldığına dikkat çeken Bahçivan, "Bu düşünüm yılın son ayında çözülmüş olsa da süreç, Euro Bölgesi ekonomik faaliyetlerine ağır bir damga vurdu" dedi. Siyasi alanda yaşanan olumsuz gelişmelerin, gelişmiş ülke ekonomilerinin de vurduğunu belirten Bahçivan, "2019'da gelişmiş ülkelerde büyümenin yüzde 1.7 ile son yılların en düşük seviyesine indiğini gördük. ABD yüzde 2.3, Euro Bölgesi ise yüzde 1.3 büyürken, dünya ekonomisindeki büyüme yüzde 2.9 seviyesinde gerçekleşti" dedi. Bahçivan, Türkiye ekonomisinin ise, dünyada izne kaybeden ekonomik aktivitenin etkisi ile geçen yıl yüzde 0.9 büyüme bildiğine dikkat çekti.

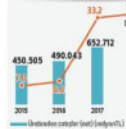
PAYI YÜZDE 30'U GEÇTİ

İSO 500 araştırmasının ortaya koyduğu iki olumlu gelişmeye değinmek istediğini kaydeden Bahçivan, "Son 3 yıldan beri istikrarlı bir şekilde gerek orta-yüksek gerekse yüksek teknoloji yoğunluğu sanayilerin yaratılan katma değer içindeki payı artış gösteriyor. 2017'de yüzde 20.2 olan orta-yüksek teknoloji payı, 2018'de yüzde 22.2'ye, 2019'da ise yüzde 23.5'e yükselmiştir. Yine 2017'de yüzde 3.6 olan yüksek teknoloji payı da 2018'de yüzde 5.3'e, 2019'da da yüzde 6.9'a çıkmıştır. 2019 yılında ilk kez orta-yüksek ve yüksek teknolojinin yaratılan katma değerdeki payı yüzde 30'u geçmiştir" diye konuştu.

BORÇ/ÖZKAYNAK İLİSKİSİ

ÜRETİMDEN SATIŞLAR

YÜKSELİŞİYLE DİKKAT ÇEKENLER

SOCAR Türkiye'nin İzmir Alağa'da 6.3 milyar dolarlık yatırımla kurduğu STAR Rafineri, tam kapasite üretime geçtiği ilk yılda Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'na listesinde 5'inci sıradan adım attı. İSO 500 listesinde en fazla yükseliş kaydeden ikinci şirket ise TMSF denetimindeki İstikbal Mobilya'da yaşandı. 2018'de 431'inci sırada yer alan şirket geçen yıl 147'nci sırada yer aldı. 160 sıra birden yükselen Çin devletine ait HT Solar Enerji AS ise üçüncü en büyük yükseliş kaydeden şirket oldu. 2018'de 351'inci sırada yer alan güneş paneli üreticisi HT Solar 191'inci sırada yer aldı. Ertilik Su ve Madenler AS ise önceki yıl 377'inci sırada yer alırken, 131 sıra yükselerek 246'ıncı sıraya yükseldi. 2018'de 325'inci sırada yer alan Star Transformatör AS ise 111 sıra yükselerek 215'inci sırada yer aldı.

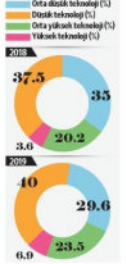
FINANSMAN GİDERLERİ/ FAALİYET KARI TABLOSU (MİLYON TL)

Yıl	Finansman giderleri	Faaliyet karı (zararı)	Finansman giderleri/faaliyet karı (%)
2012	8.624	25.312	34.1
2013	19.185	36.435	52.7
2014	15.969	30.457	52.5
2015	27.994	44.144	63.4
2016	29.006	52.376	55.4
2017	35.175	70.612	49.8
2018	95.623	107.622	88.9
2019	63.831	92.113	69.3

MALI BORÇLARIN DEĞİŞİMİ (MİLYON TL)

Yıl	2019	Değişim (%)
Toplam borçlar	406.313	23.7
Kısa vadeli mali borçlar	168.315	13.0
Uzun vadeli mali borçlar	237.998	32.5

TEKNOLOJİ YOĞUNLUĞU

İSO 500 NOTLAR

• Kar eden şirketler sayısı 381'den 411'e yükseldi.
• AR-GE harcaması yapan kuruluş sayısı 262 oldu.
• 500 büyük kuruluştaki çalışan sayısı 696.792 kişi oldu.

Ar-Ge yatırımları UMUT VERİCİ

ERDAL Bahçivan ikinci olumlu gelişmeye ilişkin de su ifadeleri kullandı. "Sanayinin teknoloji yoğunluğu katma değer üretmesinin önünü açacak faktörlerden biri de şüphesiz, şirketlerin Ar-Ge'ye yaptıkları, yapacakları harcamalardır. 2019, 500 Büyük anket verileri bu konuda da iyimser olmamızı sağlayacak sonuçlar sunuyor. Buna göre, 2019 yılında Ar-Ge harcamalarının 9.7 milyar TL olarak gerçekleştiğini görüyoruz. Bu bir önceki yıla göre yüzde 152 artış ifade etmektedir. Aynı dönemde Ar-Ge harcamalarının üretimden satışlara oranının da yaklaşık binde 5'ten yüzde 1'e yükseldiğini özellikle vurgulamak istiyorum."

Finansman giderleri 63.8 MİLYAR TL

İSO Başkanı Bahçivan, finansal göstergeler hakkında da değerlendirmelerde bulundu. Bahçivan, "2019'da yaşanan tüm olumsuzluklara karşın sanayi kuruluşlarımızın esas faaliyetlerinden elde ettikleri başarıları, finansman maliyetlerinin gölgesinde kaldı. 2019'da 500 büyük sanayi kuruluşunun finansman giderleri yüzde 33.4 düşüğe 63.8 milyar TL'ye inerken, finansman giderlerinin faaliyet karı içindeki payı yüzde 69.3'ten yüzde 69.3'e geriledi. Bu rakamlara bakarak 2019 yılında finansman giderlerinin faaliyet karı üzerindeki baskısını azaldığını söyleyebilirsek dahi bu giderler yine de yüksektir" dedi.

Sanayici düşük faize İHTİYAÇ DUYUYOR

İSO 500'ün kaynak yapısındaki toplam borçların payı hakkında Erdal Bahçivan, "Bu göstergede son beş yıldır dikkat çeken bir durum 2019'da da devam etti. 2015 yılı ile birlikte ilk kez yüzde 60'ların üstüne çıkan toplam borçların payı 1.4 puan daha artarak yüzde 68.4'e yükseldi. Öz kaynakların payı ise yüzde 31.6'ya geriledi. Sanayici kazandırlarıyla borç kapatıyor. Bu borcu çevirebilmek adına düşük faizlere ihtiyaç duyuyor. Bu nedenle yüksek faize micadeleyi hiç hafife almamalıyız" diye konuştu.

TÜRKİYE'NİN EN BÜYÜK 50 SANAYİ KURULUŞU (MİLYON TL)

2019	2018	KURULUŞ	ÜRETİMDEN NET SATIŞLAR	2019	2018	KURULUŞ	ÜRETİMDEN NET SATIŞLAR	2019	2018	KURULUŞ	ÜRETİMDEN NET SATIŞLAR
1	1	TÜPRAŞ	87.949	18	22	TUSAS	8.677	35	32	Assan	4.725
2	2	Ford	37.070	19	33	EÜAS	8.515	36	27	Eti Maden	4.599
3	3	Toyota	25.850	20	17	BSH	8.3592	37	42	Türkiye Petrolleri	4.440
4	4	Oyak-Renault	24.635	21	14	Vestel	7.834	38	-	Eti Balçık	4.403
5	-	Star Rafineri	20.831	22	18	Aygaz	7.096	39	47	Hayat Kimya	4.218
6	6	Arçelik	18.618	23	21	Vestel B.	6.973	40	31	Milangaz	4.183
7	5	TOFAS	17.214	24	20	Toçelik	6.821	41	30	Kroman	4.011
8	7	İskenderun D.C.	16.391	25	25	Unilever	6.450	42	35	Yücel Boru	3.965
9	-	-	-	26	23	KARDEMİR	5.947	43	65	Nadir Metal	3.883
10	8	Eregli D.C.	14.146	27	19	Borçelik	5.833	44	46	Kastamonu Entegre	3.828
11	15	Aselsan	12.591	28	24	Er-Balçık	5.590	45	50	Coca-Cola	3.790
12	10	Hyundai	10.903	29	26	Sarkuysan	5.280	46	41	AKSA	3.722
13	11	Colakoglu	10.338	30	45	Yıldız Entegre	5.240	47	34	Bastuğ	3.707
14	12	Mercedes	9.943	31	28	Bosch	5.235	48	53	Türkiye Kömür İ.	3.6518
15	-	-	-	32	29	Eren Enerji	5.142	49	44	Konya Seker	3.544
16	9	İçdas	9.803	33	37	Eti Gıda	5.064	50	40	Philas Philip Morris	3.426
17	13	PETKİM	9.233	34	39	Enerjisa	4.788				